

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

"Aprob"

Directorul Centrului de Excelență în
Educație Artistică „Ștefan Neaga”,

Dr. Perju Gheorghe

" 31 " octombrie 2018

Curriculumul modular

S.05.O.024 Instrumentul muzical de bază V

Specialitatea

21520 Interpretare instrumentală

Calificarea

265231 Instrumentist (studii medii)

Chișinău, 2018

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori, profesorii CEEA "Ștefan Neaga":

Platon Ghenadie – profesor, grad didactic superior

Strilciuc Constantin – profesor, grad didactic II

Lașcu Veaceslav – profesor, grad didactic I

Talpa Ion – profesor, grad didactic superior

Sozanschii Leonid – profesor, grad didactic superior

Iuriev Petru – profesor, grad didactic I

Antoși Vasile – profesor, grad didactic superior

Cincilei Valeriu – profesor, grad didactic superior

Frecăuțanu Gabriel – profesor, grad didactic II

Liutenco Andrei – profesor, grad didactic I

Mîrzac Sergiu – profesor, grad didactic I

Mîrzac Elena – profesor, grad didactic II

Paladii Fiodor – profesor, grad didactic I

Botnari Irina – profesor, grad didactic superior

Proscurchina Silvia – profesor, grad didactic II

Grib Vitalie – profesor, grad didactic I

Reaboi Victoria – profesor, grad didactic II

Munteanu Tudor – profesor, grad didactic II

Trifăuțan Gheorghe – profesor, grad didactic I

Morarenco Larisa – profesor, grad didactic II

Gusarova Anastasia – profesor, grad didactic superior

Țurcan Pavel – profesor, grad didactic I

Bahov Ion – profesor, grad didactic I

Jeleapov Alexandr – profesor, grad didactic II

Lambova Ecaterina – profesor, grad didactic II

Dimitrov Jivco– profesor, grad didactic II

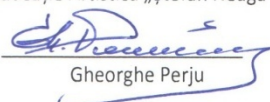
Guțu Emilian – profesor, grad didactic I, Colegiul de Arte “Nicolae Botgros”, Soroca

Cibotari Valeriu – profesor, grad didactic I, Colegiul de Arte “Nicolae Botgros”, Soroca

Aprobat de:

Consiliul metodic științific al Centrului de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.

Director

Gheorghe Perju

"31" octombrie 2018

Recenzenți

Martínenco Neli, profesor, GDS, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”;

Panainte Vasile, profesor, GDS, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	5
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională.....	5
III. Competențele profesionale specifice modulului	5
IV. Administrarea modulului	6
V. Unitățile de învățare	6
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	8
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	8
VIII. Lucrările practice recomandate	10
IX. Sugestii metodologice	12
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	13
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	16
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	17

I. Preliminarii

Statutul Curriculumului. Curriculumul modular *Instrumentul muzical de bază* este un act normativ pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de educație - *Artă*, specialitatea *Interpretare instrumentală* în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar.

Specialitatea *Interpretare instrumentală* prevede instruirea la diverse instrumente muzicale și grupuri de instrumente după cum urmează: pian, instrumente cu coarde, instrumente aerofone, instrumente populare. Disciplina *Instrumentul muzical de bază* se predă în mod individual ca disciplină principală de specialitate pe parcursul întregului curs de studii în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și se divizează în opt unități de curs, respectiv *-Instrumentul muzical de bază I- VIII*.

Curriculumul actual constituie reperul conceptual de pregătire profesională, care specifică finalitățile de învățare și descrie condițiile de formare a competențelor specifice pentru instruirea viitorilor artiști instrumentiști.

Obiectul de studiu. În învățământul artistic muzical, studiul instrumentelor reprezintă disciplina de bază în pregătirea de specialitate. Obiectul de studiu constă în formarea abilităților de interpretare la instrument prin însușirea procedurilor tehnice necesare unei interpretări expresive de calitate a creațiilor din repertoriul național și universal. În activitatea didactică se pune accentul pe studierea unui repertoriu variat care include diverse genuri și forme muzicale aparținând diferitor stiluri artistice.

Prin această ofertă educațională este posibilă conturarea traseelor individuale de evoluție profesională a tinerilor muzicieni-instrumentiști, adaptarea repertoriilor și a modalităților de abordare a acestora la particularitățile lor intelectuale, afective și motrice.

Scopul studierii acestui modul este dezvoltarea aptitudinilor de performanță necesare activității ulterioare în calitate de solist și artist instrumentist în orchestrele simfonice, de fanfară, de muzică populară etc. Pe lângă studierea practică a instrumentului, constatăm și necesitatea formării personalității cu spirit de inițiativă, capabilă de autodezvoltare, care posedă nu numai un sistem de cunoștințe și competențe necesare pentru angajare în piața muncii, dar este deschisă pentru dialog intercultural în contextul valorilor naționale și universale asumate. La fel de importantă este și promovarea spiritului de echipă, a creativității, a voinței și a gustului artistic. Un rol deosebit în dezvoltarea multilaterală a tânărului interpret îl are familiarizarea cu diverse creații din repertoriul universal și național aparținând compozitorilor clasici și contemporani, cât și cu tezaurul folcloric românesc.

Beneficiarii Curriculumului. Curriculumul dat este destinat:

- profesorilor din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar;
- elevilor ce studiază specialitatea în cauză;
- autorilor de manuale și ghiduri metodice;
- membrilor comisiilor de identificare și evaluare a rezultatelor învățării.

Pentru parcurgerea cu succes a acestui modul, elevul trebuie să stăpânească competențele formate și dezvoltate în cadrul următoarelor discipline și unități de curs:

- Armonia (curs liceal)
- Solfegii (curs liceal)

- F.05.O.014 Literatura muzicală universală V
- S.05.O.030 Dirijarea. Ansamblul cameral I
- S.04.A.046 Pian auxiliar II
- S.05.A.056 Aranjament orchestral I
- S.05.A.057 Studierea inițială a cvartetului I
- S.05.A.058 Bazele măiestriei de concert I
- S.05.A.062 Instrument complementar I
- S.05.A.063 Ansamblu instrumental I
- S.05.L.076 Grupuri orchestrale I
- S.05.L.077 Bazele ansamblului cameral I

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Studierea disciplinei *Instrumentul muzical de bază* va contribui la formarea și dezvoltarea competențelor profesionale specifice ce oferă:

- cunoștințe factice, principii, deprinderi specifice procesului de formare profesională;
- abilități practice necesare viitorului interpret;
- practici ce asigură calitatea interpretării instrumentale.

Unitatea de curs se centrează pe dezvoltarea abilităților necesare interpreților ce activează ca soliști sau interpreți ai orchestrelor profesionale și de amatori, oferind o bază solidă de cunoștințe și aptitudini necesare activității.

Studiul unității de curs *Instrumentul muzical de bază V* oferă multiple oportunități:

- dezvoltă interesul față de profesia aleasă, direcționând procesul spre activități independente și în grup;
- oferă posibilitatea de a formula concluzii, de a lua decizii, de a organiza propria activitate;
- identifică sursele de informare și de documentare necesare în activității individuale;
- oferă elevului posibilitatea de a-și asuma responsabilități, de a coopera, de a face observații și de autoevaluare a activității etc.

Pregătirea de specialitate a elevilor de la domeniul de formare profesională 215 *Muzica și arte teatrale* include valorificarea achizițiilor învățării dobândite prin formarea competențelor de cultură generală, de orientare socio-umanistică și fundamentală ca modalitate de asigurare a egalității de șanse și de continuare a formării intelectuale, estetice și morale a elevilor.

Elevii vor desfășura activități specifice ca: exersări, evoluări publice, experimente, demonstrații, jocuri didactice, simulări, observații, autoevaluări și evaluări reciproce etc.

Astfel, procesul educațional se va centra pe formarea și dezvoltarea competențelor profesionale specifice necesare continuării studiilor în programe de licență și masterat sau încadrarea în câmpul muncii.

III. Competențele profesionale specifice modului

- CS1. Operarea cu elemente de limbaj specific în abordarea creațiilor muzicale;
 CS2. Perfecționarea continuă a tehnicii de interpretare;
 CS3. Formarea unei concepții mai ample în cadrul interpretării instrumentale;
 CS4. Adaptarea creațiilor din repertoriul muzical universal la specificul instrumentului de bază;
 CS5. Interpretarea adecvată a creațiilor din repertoriul de specialitate;
 CS6. Diversificarea repertoriul muzical folcloric.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				Lucrul individual
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
V	60	-	45	15	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Elemente de limbaj muzical		
UC1. Operarea cu elementele de limbaj specific în abordarea creațiilor muzicale;	1.1 Elementele de limbaj muzical. 1.2 Structuri melodice: intonații, motive, fraze, teme. 1.3 Particularități metro-ritmice: durate, măsuri. 1.4 Categoriile de tempouri. 1.5 Stereotipul dinamic în execuția textului muzical. 1.6 Caracteristici de genuri și forme tipice clasicismului și romantismului muzical.	A.1 Clasificarea elementelor de limbaj; A.2 Distingerea expresivității melodice în procesul de interpretare instrumentală; A.3 Respectarea formulelor metro-ritmice, a accentelor și tempourilor stabilite; A.4 Emiterea sunetului în raport cu nuanțele dinamice, timbrale și caracterul creației; A.5 Interpretarea creației muzicale, punând în evidență genul și forma acesteea; A.6 Utilizarea TIC pentru îmbunătățirea performanței profesionale.
2. Procedee tehnice specifice		
UC2. Perfecționarea continuă a tehnicii de interpretare.	2.1 Noțiuni despre aparatul interpretativ și particularitățile emisiei sonore. 2.2 Procedee tehnice specifice în funcție de instrumentul utilizat. 2.5 Exerciții de dezvoltare a capacităților tehnice: pasaje, game, arpegii. 2.6 Normele de lecturare corectă a textului muzical.	A.7 Poziționarea corectă la instrument; A.8 Consolidarea tehnicii de interpretare instrumentală prin executarea studiilor și a exercițiilor relevante; A.9 Coordonarea mișcărilor ambelor mâini; A.10 Executarea gamelor, pasajelor, arpeggiilor în diferite grupări ritmice și trăsături de caractere specifice;

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		<p>A. 11 Identificarea cheilor, tonalităților, măsurilor la etapa inițială a descifrării creațiilor;</p> <p>A.12 Lecturarea fluentă la prima vedere a partițiilor cu grad de complexitate diferit;</p> <p>A.13 Stabilirea și utilizarea corectă a digitației;</p> <p>A.14 Aplicarea metodelor eficiente de memorare a textelor muzicale;</p> <p>A. 15 Interpretarea exactă a studiilor și pieselor de virtuositate.</p>
3. Mijloace de expresivitate muzicală		
UC3. Formarea unei concepții mai ample în cadrul interpretării instrumentale;	<p>3.1 Mesajul artistic al lucrării în raport cu genul muzical și tipul creației.</p> <p>3.2 Informații cu privire la stilul și genul lucrărilor interpretate.</p> <p>3.3 Principii de apreciere a imaginii artistice în creațiile muzicale.</p> <p>3.4 Moduri de executare instrumentală.</p>	<p>A.16 Conștientizarea particularităților genuistice și stilistice ale repertoriului elevului;</p> <p>A.17 Stabilirea mijloacelor specifice de expresivitate muzicală;</p> <p>A.18 Utilizarea eficientă a accentelor ritmice, frazării, efectelor dinamice și timbrale în procesul interpretării;</p> <p>A.19 Aplicarea corectă a modurilor de executare: legato, staccato, marcato, cezuri în interiorul frazei muzicale, melisme etc;</p> <p>A.20 Determinarea și utilizarea corectă a procedeele tehnice și de expresivitate necesare unei interpretări de calitate.</p>
4. Particularitățile adaptării creațiilor la specificul instrumentului		
UC4. Adaptarea creațiilor din repertoriul muzical universal la specificul instrumentului de specialitate.	<p>4.1 Rolul transcripțiilor și aranjamentelor muzicale în diversificarea repertoriului și a procedeele de interpretare la instrumentul de specialitate;</p> <p>4.2 Principii de selectare a creațiilor din repertoriul clasic, romantic și contemporan;</p> <p>4.3 Noțiuni de transcripție, aranjament, parafrază;</p> <p>4.4 Metode de adaptare și transpunere a creațiilor muzicale.</p>	<p>A.21 Identificarea și selectarea creațiilor pentru realizarea transcripțiilor, aranjamentelor etc;</p> <p>A.22 Respectarea în aranjamente a mesajului artistic, a particularităților componistice și de limbaj muzical al creațiilor originale;</p> <p>A.23 Determinarea metodelor tehnice de realizare a transcripțiilor;</p> <p>A.24 Utilizarea eficientă a procedeele de adaptare și transpunere a creațiilor muzicale.</p>
5. Repertoriul muzical pentru instrumentul utilizat		
UC5. Interpretarea expresivă a creațiilor din repertoriul de specialitate.	<p>5.1 Genurile muzicii academice în repertoriul pentru instrumentul de specialitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - miniaturi (<i>menuet, vals, preludiu, piesă, studiu etc.</i>); - creații de formă amplă (<i>sonată, suită, concert, temă cu variațiuni</i>); - lucrări polifonice (<i>invențiune, fuga, allemande, courante,</i> 	<p>A.25 Selectarea și abordarea eficientă a repertoriului ;</p> <p>A.26 Diversificarea repertoriului;</p> <p>A.27 Identificarea particularităților genuistice și stilistice ale creațiilor interpretate;</p> <p>A.28 Dezvoltarea combinată a tehnicii interpretative și a muzicalității prin studierea repertoriului specializat.</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	<i>sarabanda, gigue, chacona, passacaglia</i> etc.). 5.2 Modalități de interpretare a creațiilor de diferite genuri. 5.3 Principii de elaborare a repertoriului de concert.	A.29 Elaborarea repertoriului și a programului de concert.
6.Creații din repertoriul muzical folcloric		
UC6.Diversificarea repertoriului muzical folcloric.	6.1 Genurile creațiilor în stil folcloric: <i>Doina, Hora (mărită, rară), Bătuta, Brâul, Jocul, Sârba, Hostropăț, Geampara, Rustem, Breaza</i> ; 6.2 Particularitățile melodice și structurale ale genurilor folclorice; 6.3 Limbajul armonic și ornamentele (melismele) caracteristice zonelor folclorice; 6.4 Metro-ritmul și tempouri specifice.	A.30 Selectarea și analizarea creațiilor interpretate; A.31 Respectarea specificului limbajului armonic și al ornamentelor instrumentale conform zonelor folclorice; A.32 Utilizarea corectă a grupărilor ritmice în măsurile mixte și cele compuse; A.33 Interpretarea creațiilor în tempouri caracteristice.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Elemente de limbaj muzical	5	-	3	2
2.	Procedee tehnice specifice	10	-	7	3
3.	Mijloace de expresivitate muzicală	5	-	3	2
4.	Particularitățile adaptării creațiilor la specificul instrumentului .	10	-	7	3
5.	Repertoriul muzical specific instrumentului	20	-	17	3
6.	Creații din repertoriul muzical folcloric	10	-	8	2
	Total	60	-	45	15

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Elemente de limbaj muzical			
1.1 Istoricul instrumentului.	1.1 Informații selectate cu aplicarea TIC;	Comunicări, prezentări	Săptămâna 1-5
1.2 Noțiuni despre specificul instrumentului.	1.2 Exerciții pentru însușirea procedeelor specifice de interpretare.	Executarea calitativă a exercițiilor	

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1.3 Reguli de întreținere a instrumentului în stare perfectă de funcționare.	1.3 Informație cu privire la normele de întreținere a instrumentului.	Comunicări, prezentări și demonstrații	
2. Procedee tehnice specifice			
2.1 Poziția corectă la instrument, noțiuni despre aparatul interpretativ.	2.1 Exerciții specializate	Interpretarea exercițiilor pentru coordonarea mișcărilor mâinilor	Săptămâna 1-15
2.2 Exerciții, game și studii pentru dezvoltarea capacităților tehnice: pasaje, game, arpegii.	2.2 Studii, game și exerciții pentru tehnica de pasaje, arpegii, game, interpretate în diferite tempouri.	Executarea calitativă a exercițiilor, studiilor și gamelor în diferite tempouri	
2.3 Procedee tehnice specifice instrumentului.	2.3 Exerciții adaptate la diferite tempouri și nuanțe dinamice.	Interpretarea uniformă și ritmică a exercițiilor	
3. Mijloace de expresivitate muzicală			
3.1 Noțiuni despre nuanțe dinamice.	3.1 Piese descifrate și interpretate utilizând tot spectrul de nuanțe dinamice (emisia sonoră la forte, piano, crescendo, diminuendo ș.a..)	Descifrarea corectă a materialului muzical	Săptămâna 5-15
3.2 Categoriile de tempouri în piesele interpretate.	3.2 Piese interpretate în diferite tempouri.	Interpretarea pieselor studiate	
3.3 Moduri de executare: legato, staccato, marcato, cezuri în interiorul frazei muzicale, accente, ornamente etc.	3.3 Exerciții, studii, game și piese interpretate în tempouri rapide și lente.	Aplicarea modurilor de executare corespunzătoare.	
4. Adaptarea creațiilor la specificul instrumentului			
4.1 Principii de selectare a creațiilor din repertoriul clasic, romantic și contemporan.	4.1 Piese instrumentale de diferite genuri și forme.	Analizarea și interpretarea creațiilor selectate	Săptămâna 5-10
4.2 Creațiile polifonice (invențiunea, fuga, allemande, courante, sarabanda, jigue, chacona, passacaglia etc.);	4.2 Creații polifonice descifrate și studiate respectând articulația, ornamentele, digitația adaptată la factura polifonică.	Memorizarea și interpretarea creațiilor	
4.3 Sonatele și sonatinele preclasice și clasice.	4.3 Creații de formă amplă; etapele pregătirii pentru evoluarea în public.	Demonstrarea rezistenței fizice și emoționale în procesul interpretării	

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
4.4 Metodele de transpunere a creațiilor.	4.4 Piese adaptate și transpuse pentru instrumentul utilizat, păstrând mesajul muzical, tempoul și forma originalului.	Redarea din memorie a textului muzical	
5. Repertoriul muzical specific			
5.1 Noțiuni cu privire la genurile tipice pentru instrumentul de specialitate: - miniaturi (menuet, vals, preludiu-piesă etc.); - creații de amploare (sonată, suită, concert, temă cu variațiuni);	5.1 Date biografice ale compozitorilor; școli componistice.	Comunicări, prezentări, demonstrarea cunoștințelor teoretice	Săptămâna 3-15
5.2 Repertoriul specific instrumentului.	5.2 Piese din repertoriul specific instrumentului.	Interpretarea artistică a creațiilor selectate	
5.3 Modalități de elaborare a repertoriului și a programelor de concert.	5.3 Scenarii, programe de concert.	Prezentarea scenariilor, programelor de concert.	
6. Repertoriul muzical folcloric			
6.1 Genurile creațiilor în stil folcloric autohton: <i>Hora (mărită, rară), Bătuta, Doina, Brâul, Jocul, Sârba, Hostropăț, Geampara, Rustem, Breaza.</i>	6.1 Genuri instrumentale de origine folclorică.	Redarea specificului creației interpretate	Săptămâna 7-15
6.2 Particularitățile structurale ale creațiilor.	6.2 Creații scrise în stil de dans popular.	Structurarea creațiilor	
6.3 Specificul zonal al ornamentelor;	6.3 Ornamente specifice zonelor folclorice.	Interpretarea corectă a ornamentelor	
6.4 Limbajul armonic caracteristic zonelor folclorice;	6.4 Limbajul armonic tipic.	Armonizarea liniei melodice	
6.5 Metro-ritmul și tempourile specifice.	6.5 Creații interpretate în tempouri caracteristice.	Utilizarea tempourilor caracteristice	

VIII. Lucrările practice recomandate

Curriculumul *Instrumentul muzical de bază V* asigură deplasarea accentului de pe acumularea de cunoștințe pe utilizarea acestora în practica muzical-instrumentală, de pe caracterul informativ al pregătirii de specialitate pe cel formativ, aplicativ, centrând procesul didactic pe elev și pe opțiunile sale. Demersul educativ este construit după principiul de la simplu la complex. Actuala structură a Curriculumului solicită o abordare flexibilă în demersul didactic, a căilor, a metodelor și a mijloacelor adecvate individualității elevului.

Cunoștințele și abilitățile se vor consolida prin interpretarea publică – colocvii tehnice, concerte academice, concursuri și examene – în cadrul cărora elevii sunt ascultați nu numai de profesori, dar și de colegii săi.

Programul semestrial la disciplina *Instrumentul muzical de bază* include:

- game, studii, capricii etc.;
- piese cu caracter diferit;
- creații de forme ample: sonatine, sonate, suite, variațiuni, concerte etc.;
- creații polifonice (pentru următoarele instrumente: pian, instrumente cu coarde, acordeon).

Un mijloc de realizare practică a competențelor îl constituie repertoriul, care trebuie să corespundă nivelului de interpretare al elevului la fiecare treaptă de instruire.

Sugestii de repertoriu la unitățile de curs *Instrumentul muzical de bază I-VIII* pentru toate instrumentele sunt prezentate în anexe.

IX. Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice sunt oferite ca sprijin pentru cadre didactice în scopul orientării în procesul de predare-învățare a disciplinei *Instrumentul muzical de bază*. Pe parcursul acestui demers profesorul va fi un organizator al activității elevului, îl va susține și îl va îndruma în atingerea competențelor prestabilite. Pentru realizarea eficientă a procesului de învățământ este necesar ca profesorul să posede un nivel profesional înalt, să aibă capacități volitive, să poată aplica în practică cunoștințele și propria experiență. Specificul predării instrumentului de bază care se realizează prin lecții individuale, presupune crearea unei atmosfere de lucru favorabile pentru integrarea elevului în colectiv și pentru inițierea cu succes a programului didactic.

Scopul tehnicii interpretative constă în dezvoltarea capacităților elevului, urmărind relaxarea și libertatea brațelor, evitându-se supraefortul și încordarea în exces.

Pentru dezvoltarea tehnicii interpretative sunt utilizate game, arpegii, diverse exerciții, care se practică sistematic pe parcursul anului de învățământ. În procesul interpretării instrumentale o atenție deosebită se va acorda corectitudinii intonației, respectării structurilor metro-ritmice, a digitației precise și altor condiții, care constituie baza unei interpretări de calitate.

Achiziții finale ale învățării:

- comunicarea în limbajul de specialitate caracteristic domeniului muzical;
- analiza/caracterizarea competentă a muzicii de diverse genuri, stiluri, epoci, curente artistice;
- lecturarea fluentă la prima vedere a lucrărilor diverse ca gen și grad de complexitate;
- aplicarea procedeelelor necesare pentru redarea/expresia artistică a conținutului muzicii.

Un mijloc de realizare a competențelor îl constituie repertoriul, care în acest document are valoare de sugestie, rămânând la discreția cadrului didactic modificarea repertoriului în funcție de particularitățile psihosomatice ale elevului. Se va urmări și se va consolida traseul tehnic și interpretativ personal.

Conținuturile vor fi valorificate pentru:

- dezvoltarea tehnicii de interpretare specifice fiecărui instrument în parte;

- dezvoltarea combinată a tehnicii și a muzicalității prin abordarea specificului fiecărui instrument muzical.

În activitatea didactică se va pune accentul prioritar pe abordarea în interpretare a stilului și clasic și romantic, pornindu-se de la premisa că elevul trebuie să devină capabil de a-și consolida competențe complexe de interpretare specifice necesare în evoluția ulterioară a elevului. Această sugestie nu exclude posibilitatea de diversificare a repertoriului prin includerea creațiilor de diferite stiluri și genuri.

Una din activitățile careia trebuie să i se acorde o atenție specială este memorarea textului muzical. Interpretarea din memorie constituie un proces psihic complex, o etapă esențială în cadrul pregătirii instrumentale. Ca un procedeu de inițiere a memorării poate fi aplicarea metodei de solfegiere, fredonare și armonizare a temelor și a frazelor supuse greu procesului de memorizare, care va contribui la fixarea în auzul interior a temelor din discursul muzical.

Scopul profesorului constă în îndrumarea elevului de a-și organiza exersarea de acasă într-un mod cât mai eficient, de a frecventa concerte, spectacole muzicale, master-class-uri – pentru a acumula experiență de audiere și analiză a diverselor interpretări, de formare a propriilor păreri și atitudini, educând astfel o personalitate cu un înalt nivel de dezvoltare intelectuală și creativitate.

Profesorul are un rol esențial în depistarea elevilor de performanță și în îndrumarea lor spre obținerea unui nivel interpretativ competitiv pe plan național și internațional. Elevul va fi susținut și stimulat în aparițiile sale publice, care constituie situații de verificare a rezultatelor obținute, dar și a comportamentului său scenic.

Pe parcursul studiului este necesară stimularea creativității elevului, a tendințelor de autodesăvârșire. Activitatea profesorului trebuie să fie însoțită de răbdare și entuziasm, să fie un etalon al conduitei, să facă din lecție un moment plăcut care să trezească în sufletul elevului buna dispoziție dar nu constrângere, tensiune, nervozitate, care duc în cele din urmă la plictiseală.

Curriculum este conceput astfel încât să permită profesorilor libertatea în selectarea și modul de organizare a activităților de învățare în raport cu viziunea proprie.

Pentru predarea – învățarea modulului în cauză se recomandă utilizarea metodelor didactice după cum urmează:

a) Tradiționale:

- expunerea didactică;
- conversația euristică;
- demonstrația didactică;
- observația didactică
- exercițiul didactic;
- studiul de caz;
- descoperirea didactică;
- problematizarea;
- modelarea didactică;
- brainstorming – ul;
- instruirea programată.

b) Specifice

- euristică (de descoperire personală);

- metoda asemănării și contrastului;
- analiza muzicală;
- metoda generalizării muzicale;
- metoda stimulării imaginației;
- metoda reinterpretării artistice a muzicii (caracterizării poetice);
- metoda dramaturgiei emoționale (se aplică la construcția lecției de muzică).

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea constituie o dimensiune importantă a procesului de învățare, întrucât furnizează informații despre calitatea și funcționalitatea acesteia. Alături de predare și învățare, evaluarea constituie o componentă operațională fundamentală a procesului de învățământ, care urmărește progresul elevului în interpretarea instrumentală la nivel de formare a competențelor profesionale, a competențelor de autoinstruire și autop perfecționare.

În evaluarea performanțelor elevilor vor fi utilizate criteriile precum: redarea cu fidelitate a textului muzical, nivelul de dezvoltare a deprinderilor tehnico-instrumentale, coerența discursului muzical și modul de redare a stilului și a caracterului lucrării, originalitatea transmiterii expresive a mesajului creației muzicale. Acțiunea de evaluare în procesul de studiu se va axa atât pe aprecierea, măsurarea, notarea cunoștințelor, capacităților și aptitudinilor, cât și pe evoluția experienței muzical-interpretative și a gradului de formare a competențelor muzicale ale elevilor în raport cu repertoriul muzical – didactic însușit în fiecare semestru, an de studiu și la finele studiilor (examenul de absolvire).

Pe parcursul fiecărui semestru se desfășoară activități care contribuie la demonstrarea abilităților profesionale obținute (lecții de control, colocvii tehnice, concerte academice, concursuri, examene). În mod tradițional s-a stabilit structura anului de studii conform căreia în primul semestru al anilor de studii I, II și III (sem. 1, 3, 5), elevii susțin colocviu tehnic, iar în semestrul doi (sem.2, 4, 6) – concert academic. La examenul de finalizare a semestrului elevul interpretează din memorie un program variat, format din creații de diverse stiluri și genuri muzicale conform specificului instrumentului (studii, piese cu caracter diferit, creații de forme ample, creații polifonice).

Scări de apreciere (foarte bine, bine, mediu, suficient, insuficient).

Metode tradiționale de evaluare:

- Colocviu tehnic;
- Concert academic;
- Examene.

Metode complementare de evaluare:

- Observarea sistematică a comportamentului elevilor (fișa de evaluare, scara de clasificare, lista de verificare);
- Portofoliul (care este „cartea de vizită” a celui evaluat);
- Autoevaluarea;
- Jurnalul reflexiv;
- Metoda C.S.E. (cine sunt eu).

În calitate de metode specifice se vor folosi:

Produsele pentru evaluarea competențelor profesionale și criteriile pentru evaluarea sumativă a competențelor specifice sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Interpretarea gamelor majore și minore (diferite moduri de executare); interpretarea studiilor și exercițiilor pentru dezvoltarea abilităților tehnice.	<ul style="list-style-type: none"> ● Poziționarea corectă la instrument ; ● Interpretarea calitativă și ritmică a gamelor, arpegiilor și a acordurilor; ● Respectarea grupărilor și a desenelor ritmice; ● Utilizarea corectă a digitației; ● Respectarea tempoului; ● Stabilitatea tehnică și psihologică a interpretării.
2.	Interpretarea creațiilor din repertoriul universal și autohton (miniaturi, creații de ampoare, polifonice)	<ul style="list-style-type: none"> ● Poziționarea corectă la instrument ; ● Respectarea textului muzical (forma, nuanțele dinamice, tempoul, caracterul); ● Redarea expresivă a imaginii artistice; ● Respectarea stilului; ● Utilizarea eficientă a mijloacelor tehnice; ● Respectarea digitației; ● Emisia sonoră corectă; ● Rezistența fizică și emoțională; ● Stabilitatea tehnică și psihologică a interpretării.
3.	Interpretarea creațiilor din repertoriul muzical folcloric	<ul style="list-style-type: none"> ● Poziționarea corectă la instrument ; ● Respectarea textului muzical (forma, nuanțele dinamice, tempoul, caracterul); ● Redarea expresivă, emoțională; ● Respectarea tradițiilor și a stilului de interpretare conform zonelor folclorice; ● Respectarea articulației ; ● Executarea ornamentelor specifice muzicii folclorice; ● Utilizarea eficientă a mijloacelor tehnice; ● Respectarea digitației; ● Emisia sonoră corectă; ● Rezistența fizică și emoțională; ● Stabilitatea tehnică și psihologică a interpretării.
4.	Elaborarea și prezentarea referatelor	<ul style="list-style-type: none"> ● Respectarea termenilor de elaborare; ● Corectitudinea formulării conținutului; ● Utilizarea limbajului specific; ● Prezentarea grafică și discursul public.
5.	Portofoliul unității de curs	<ul style="list-style-type: none"> ● Conținutul portofoliului; ● Structurarea materialelor; ● Utilizarea graficii și a tabelor; ● Utilizarea TIC.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Pentru desfășurarea procesului de instruire sunt necesare următoarele:

- Săli de curs/ săli de practică cu condiții adecvate ergonomice;
- Instrument muzical în stare de funcționare perfectă;
- Scaun (adaptat particularităților fizice ale fiecărui elev);
- Pupitru;

- Partitură (sau partiția);
- Rechizite de birotică: creion (de diferite culori), radieră;
- Resurse audio și video (după necesitate);
- Cărți de specialitate, reviste de specialitate, îndrumări metodice, ghiduri practice.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

În lista resurselor recomandate elevilor sunt incluse metodici de studiere a diferitor instrumente, culegeri de creații muzicale, antologii de melodii folclorice, sisteme de exerciții pentru dezvoltarea tehnicii de interpretare etc. Din volumul imens de literatură didactică, ediții muzicale și surse web au fost selectate doar câteva exemplare relevante de manuale și culegeri de note, care schițează direcțiile principale de studii la specialitatea *Interpretare instrumentală*. În scopul autoperfecționării, acumulării cunoștințelor și dezvoltării abilităților profesionale elevii se vor informa în bibliotecile indicate și pe paginile specializate din internet.

Surse web:

- <http://www.goldaccordion.com/>
- <http://www.abbia.by/>
- <http://www.musicforaccordion.com/>
- <https://www.wikipedia.org/>
- <https://www.thoughtco.com/>
- <https://www.britannica.com/>
- <https://young.scot/>
- <https://www.dittomusic.com>
- www.tarackanov.ru
- www.partita.ru

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată resursa
1.	Crăciun V., Sârbu V., <i>Metoda de țambal</i> . Chișinău, 1982.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
2.	Iovu V., <i>Metode de nai</i> . Chișinău, 2006.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
3.	Gâscă, N. <i>Tratat de teoria instrumentelor. Acustica muzicală: Instrumente de suflat</i> . București, 1988.	Biblioteca AMTAP
4.	Neamțu, P., Chiroșca, D., <i>Metodă de acordeon</i> . Chișinău, 1992.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
5.	Răducănu M.D., <i>Introducere în teoria interpretării muzicale</i> . Iași, Ed. Moldova, 1995.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
6.	Iovu V., Negură I., <i>Culegere de piese pentru nai</i> . Chișinău, 2016.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
7.	Luță V., <i>Caiet de țambal</i> . Nr.1-5. Chișinău, 1982, 2015	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
8.	Алексеев А., <i>Методика обучения игре на фортепиано</i> . Москва, 1961.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
9.	<i>Аккордеон в музыкальном училище</i> . Сост. В. Алехин, А.Чиняков. Вып.1, М., 1972.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"

10.	Безруков Г., Ознобыщев К. <i>Основа техники игры на альте</i> . М., 1973.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
11.	Оленчик И., <i>Обучение и исполнительство на кларнете: Методическое пособие</i> . Москва, Современная музыка, 2013.	Biblioteca AMTAP
12.	Пушечников И.Ф., <i>Школа игры на гобое</i> . Москва, Музыка, 1985.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
13.	Раков Л., <i>Методика исполнительства на контрабасе</i> . Москва, 1978.	Biblioteca AMTAP
14.	Розанов С., <i>Школа игры на кларнете</i> . Москва, Музыка, 1982.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
15.	Шрадик Г., <i>Школа скрипичной техники</i> . М., 1978.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
16.	Branzoli G., <i>Metodo per mandolino</i> . Carisch.1982.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
17.	Арутюнян А., <i>Концерт для валторны с оркестром</i> . Москва, 1966.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
18.	Arvinte C., <i>Folclor muzical din Moldova</i> . Iași, 2003.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
19.	Bartok B., <i>Microkosmos</i> . Budapest, 1976.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
20.	Бах И. С., <i>Хорошо темперированный клавир</i> . Москва, 1990.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
21.	Beethoven L.V., <i>Klaviresonaten</i> . Budapest, 1982.	Biblioteca AMTAP
22.	Ciolac V., <i>Piese pentru pian</i> . Chișinău, 1993.	Biblioteca AMTAP
23.	Debussy C., <i>Preludes pour piano</i> . Kiev, 1969.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
24.	Bivol A., <i>Crestomatie pentru instrumente de suflat și percuție</i> . Chișinău, 1989.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
25.	Campagnoli B., <i>Capricii pentru violă</i> , op. 22. М., 1957.	Biblioteca AMTAP
26.	Cerneatinschi G., <i>Album de piese pentru xilofon</i> . Chișinău, 2002.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
27.	Crețu, N., <i>Antologie de melodii populare lăutărești</i> . Biblioteca Gutenberg, 2007.	Biblioteca AMTAP
28.	Croitoru E., <i>Melodii populare pentru acordeon</i> . Chișinău, 1983.	Biblioteca și sala de lectură CEEA "Ștefan Neaga"
29.	Ștefăneț S., <i>Melodii populare pentru clarinet și pian</i> . Chișinău, 1993.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
30.	Верачини Ф., Джеминиани Ф., <i>Избранные сонаты для скрипки и фортепиано</i> . Л.,1984.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
31.	Винчи Л., <i>Соната для саксофона</i> . Москва, 1987.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
32.	Гайдн И., <i>Нетрудные сонаты для фортепиано</i> . М.,1979.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
33.	Галле Ж., <i>Этюды для валторны</i> . Л., 1979.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
34.	Гендель Г., <i>Избранные произведения для фортепиано</i> . Сост. Л. Ройзман. Москва, 1967.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
35.	Григориан А., <i>Гаммы и арпеджио для скрипки</i> . Москва, 1988.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
36.	Джампиери А., <i>16 этюдов для фагота</i> . Москва, 1964.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"

37.	Докшицер Т., <i>Система комплексных упражнений трубача</i> . Москва, 1985.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
38.	<i>Избранные упражнения для альты</i> , составитель Л. Гущина. М., 1989.	Biblioteca AMTAP
39.	Крейцер Р., <i>Этюды для скрипки</i> , ред. Ямпольский А. Ленинград, 1987.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
40.	Милле К., <i>15 этюдов для гобоя</i> . Москва, 1979.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
41.	<i>Педагогический репертуар аккордеониста</i> . Для 3-4 курсов музыкальных училищ. Сост. Акимов Ю., Талакин А. Москва, 1979.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
42.	<i>Педагогический репертуар. Концерты и пьесы крупной формы для скрипки</i> . М., 1967.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
43.	<i>Пьесы для трубы</i> , ред. Гузий М. Москва, 1980.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
44.	Рейхе Е., <i>Этюды для тромбона</i> . Москва, 1979.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
45.	Сапожников Р., <i>Гаммы, арпеджио, интервалы для виолончели (система упражнений)</i> . Москва, 1963.	Biblioteca CEEA "Ștefan Neaga"
46.	Терёхин Р., <i>Хрестоматия для фагота</i> . Москва, 1984.	Biblioteca AMTAP
47.	Хоменко В., <i>Новая аппликатура в гаммах и арпеджиях для контрабаса</i> . Москва, 1982.	Biblioteca AMTAP